

ขอบเขตของงาน (TOR)
โครงการสภาวะการศึกษาไทย ๒๕๖๒/๒๕๖๓
และแนวโน้มการจัดการศึกษาในอนาคต เพื่อสร้างข้อเสนอเชิงนโยบายด้านการศึกษา

๑. ลักษณะหรือประเภทของงาน

เป็นการจัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านการศึกษาของประเทศไทยในช่วงปี ๒๕๖๒-๒๕๖๓ จัดทำเป็นรายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ : บทเรียนและความสำเร็จ ผ่านมุมมองเชิงระบบ และแนวโน้มการจัดการศึกษา : Disruption กับการจัดการศึกษา เพื่อนำเสนอข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นสภาวะการศึกษาที่เป็นจริง สภาพการพัฒนาระบบการศึกษาของไทย และสภาพความเคลื่อนไหวในการดำเนินงานเรื่องการศึกษาของประเทศไทยในรอบปีที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนารอบเป้าหมายการพัฒนาระบบการศึกษาไทย ตลอดจนวินิจฉัยวิเคราะห์สถานการณ์การศึกษา และแนวโน้มการจัดการศึกษาในอนาคต เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการกำหนดนโยบาย การวางแผนการศึกษาและการดำเนินงานติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศ เพื่อรองรับการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาต้นทุนทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ส่งเสริมพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันระดับโลก และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒.๑ เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และรวบรวมติดตามข้อมูลเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวทางการศึกษาสำคัญที่เกิดขึ้นในสภาวะการศึกษาไทย ในปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓

๒.๒ เพื่อรวบรวมข้อมูล สถิติทางการศึกษาที่สำคัญ และสภาวะการศึกษาไทยที่เชื่อมโยงกับสภาวะการณ์และแนวโน้มด้านต่าง ๆ ของประเทศ เช่น เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การวิจัยและนวัตกรรม ในปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓

๒.๓ เพื่อศึกษา วิเคราะห์ ออกแบบ พัฒนารอบเป้าหมายการพัฒนาระบบการศึกษาไทยตลอดจนวินิจฉัยวิเคราะห์สถานการณ์ และสรุปข้อมูลสภาวะการณ์การศึกษาในปัจจุบัน

๒.๔ เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และสรุปข้อมูลแนวโน้มสภาพสังคม เศรษฐกิจ การจ้างงาน และการจัดการศึกษา เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านทิศทางการจัดการศึกษา

๓. ขอบเขตการดำเนินงาน

๓.๑ ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ติดตามเอกสารสถานการณ์และแนวโน้มการจัดการศึกษาในระดับประเทศและนานาชาติในรอบปีที่ผ่านมาและปีปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓) และเอกสารการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เอกสารองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาเศรษฐกิจ (Education ๒๐๓๐, OECD) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษาโดยสหประชาชาติ (Sustainable Development Goal, United Nations) และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

(๑) สภาวะเศรษฐกิจสังคมของประเทศไทยและของโลก ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓

(๒) สภาวะการศึกษาไทย ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ เชิงสถิติ และประเด็นสำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงนี้ โดยครอบคลุมการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งข้อมูลความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ข้อมูลผลสัมฤทธิ์คุณภาพการศึกษาไทยในมิติต่าง ๆ

(๓) ความสามารถในการแข่งขันของพลเมืองไทย เปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ

(๔) ปัญหาของการศึกษาไทย และตัวอย่างการปฏิรูปการศึกษาที่ได้ผล

(๕) สมรรถนะและคุณลักษณะที่สำคัญของคนไทยในอนาคต นโยบายและกลไกการขับเคลื่อนระบบการศึกษา นวัตกรรมและรูปแบบการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลรูปแบบใหม่ แนวโน้มและผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเฉพาะด้านที่จะมีผลกระทบต่อ การจัดการศึกษา

๓.๒ รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์/สำรวจความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง และจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง

๓.๓ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนจัดทำชุดข้อมูลประกอบการวินิจฉัยสภาพการณ์ โดยมุ่งเน้นการนำเสนอในรูปแบบแผนผังกราฟิก (Infographic) ในประเด็นต่าง ๆ อาทิ สภาพสังคมเศรษฐกิจและความยั่งยืน สมรรถนะและคุณลักษณะที่สำคัญของคนไทยในอนาคต นโยบายและกลไกการขับเคลื่อนระบบการศึกษา การวัดและประเมินผลแนวใหม่ รวมทั้งนวัตกรรมและรูปแบบการเรียนการสอนในสภาพการณ์ COVID-19

๓.๔ จัดทำรายงานและข้อเสนอแนะฉบับร่าง เสนอต่อสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๓.๕ จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ เสนอต่อสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๔. วิธีการดำเนินงาน

๔.๑ ที่ปรึกษาดำเนินการดังนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ สภาวะเศรษฐกิจสังคมของประเทศไทยและของโลก ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓

(๒) วิเคราะห์สภาวะการศึกษาไทย ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ เชิงสถิติ และประเด็นสำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงนี้ โดยครอบคลุมการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งข้อมูลความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ข้อมูลผลสัมฤทธิ์คุณภาพการศึกษาไทยในมิติต่าง ๆ

(๓) ศึกษาและสรุปความสามารถในการแข่งขันของพลเมืองไทย เปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ

(๔) ศึกษาและสรุปปัญหาของการศึกษาไทย และตัวอย่างการปฏิรูปการศึกษาที่ได้ผล

(๕) ศึกษา วิเคราะห์สมรรถนะและคุณลักษณะที่สำคัญของคนไทยในอนาคต นโยบายและกลไกการขับเคลื่อนระบบการศึกษา นวัตกรรมและรูปแบบการเรียนการสอนการวัดและประเมินผลรูปแบบใหม่ แนวโน้มและผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเฉพาะด้านที่จะมีผลกระทบต่อ การจัดการศึกษา

(๖) สัมภาษณ์/สำรวจความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย ๕ ภูมิภาคของประเทศ และจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง

(๗) วิเคราะห์ ออกแบบ และจัดทำชุดข้อมูลประกอบการวินิจฉัยสภาพการณ์ โดยมุ่งเน้นการนำเสนอในรูปแบบแผนผังกราฟิก (Infographic) ในประเด็นต่าง ๆ อาทิ สภาพสังคมเศรษฐกิจและความยั่งยืน สมรรถนะและคุณลักษณะที่สำคัญของคนไทยในอนาคต นโยบายและกลไกการขับเคลื่อนระบบการศึกษา การวัดและประเมินผลแนวใหม่ รวมทั้งนวัตกรรมและรูปแบบการเรียนการสอนในสภาพการณ์ COVID-19

(๘) วิเคราะห์ ออกแบบ จัดทำข้อมูลแนวโน้มการจัดการศึกษาในอนาคต รวมทั้งจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาระบบการศึกษา เพื่อรองรับสภาวะการศึกษาในมิติต่าง ๆ

(๙) จัดทำรายงานฉบับร่างนำเสนอต่อที่ประชุมสัมมนาฯ รับฟังความคิดเห็น

(๑๐) จัดประชุมสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อรับฟังความคิดเห็น

(๑๑) ปรับแก้รายงานฉบับร่าง ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาฯ รายงานและที่ประชุมให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็น

(๑๒) จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์เสนอต่อสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จำนวน ๖ ชุด พร้อมบันทึกข้อมูลลงในแผ่นซีดีจำนวน ๑ ชุด

๔.๒ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดำเนินการดังนี้

(๑) สนับสนุนการดำเนินงานของที่ปรึกษา ร่วมดำเนินงานติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการที่กำหนด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษารับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการลงพื้นที่สำหรับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา)

(๒) สนับสนุนการจัดประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะต่อ (ร่าง) รายงาน

(๓) จัดพิมพ์รายงานเพื่อเผยแพร่ทั้งในรูปเอกสาร และ/หรือเว็บไซต์สำนักงานฯ

๕. ผลผลิตของงาน

รายงาน จำนวน ๒ เล่ม ได้แก่

(๑) รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ : บทเรียนและความสำเร็จ ผ่านมุมมองเชิงระบบ

(๒) รายงานแนวโน้มการจัดการศึกษาในอนาคต : Disruption กับการจัดการศึกษา

๖. คุณสมบัติของที่ปรึกษา

ที่ปรึกษาต้องเป็นบุคคล/หน่วยงานนิติบุคคล/สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่ได้จดทะเบียนกับศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษาไทย กระทรวงการคลัง ซึ่งมีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ และมีผลงานเป็นที่ยอมรับในด้านการวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์การศึกษาที่เชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม การประเมินผล การวางแผนยุทธศาสตร์และการจัดการคุณภาพ และการจัดทำกรอบทิศทางการศึกษาเชิงระบบ โดยประกอบด้วยคณะวิจัยอย่างน้อย ๓ คน ได้แก่ หัวหน้าโครงการ นักวิจัยร่วม และผู้ช่วยนักวิจัย โดยหัวหน้าโครงการ ต้องมีประสบการณ์ในการบริหารโครงการวิจัยไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี นับตั้งแต่วันที่ยื่นข้อเสนอโครงการฯ มีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์และเผยแพร่สู่สาธารณะ

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

ดำเนินการแล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญาจ้าง

๘. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีกรอบการพัฒนาศึกษาเชิงระบบ เชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาศึกษาทุกมิติ มีกรอบแนวคิดและชุดข้อมูลในรูปแบบแผนผังกราฟิก (infographic) ประกอบการหารือและสร้างเป้าหมายความเข้าใจร่วมกันกับหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ

๒. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งสะท้อนผ่านตัวชี้วัดต่าง ๆ อาทิ เป้าประสงค์ย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษา ผลการทดสอบ PISA ดัชนีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ประสิทธิภาพการออกแบบและการจัดการโครงสร้างการบริหารงาน มีคุณภาพสูงขึ้นจากการนำข้อเสนอเชิงนโยบายไปปรับใช้

๙. งบประมาณ

ภายในวงเงิน ๑,๑๕๖,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านหนึ่งแสนห้าหมื่นหกพันบาทถ้วน)

๑๐. การพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอ

หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอโครงการ โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า และวัตถุประสงค์ของงานจ้างที่ปรึกษา โดยพิจารณาเกณฑ์ด้านคุณภาพ ดังต่อไปนี้

๑๐.๑ ผลงานและประสบการณ์ของที่ปรึกษา ร้อยละ ๔๐

๑๐.๒ วิธีการบริหารและวิธีการปฏิบัติงาน ร้อยละ ๓๐

๑๐.๓ จำนวนบุคลากรที่ร่วมงาน ร้อยละ ๑๐

๑๐.๔ ประเภทที่ปรึกษาที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน ร้อยละ ๑๐

๑๐.๕ ข้อเสนอทางด้านการเงิน ร้อยละ ๑๐

ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ จะพิจารณาคัดเลือกที่ปรึกษาที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาด้านคุณภาพไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๑๑. เงื่อนไขการจ่ายเงิน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจ่ายค่าจ้างดำเนินงานในลักษณะเหมาจ่าย โดยแบ่งเป็น ๓ งวด ดังนี้
งวดที่ ๑ ร้อยละ ๒๐ ของวงเงินค่าจ้างตามสัญญา เมื่อสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รับเอกสาร
แผนการดำเนินงาน แนวทางการศึกษาโครงการที่กำหนดกรอบแนวคิด แนวทางการดำเนินงานโครงการ
แผนการปฏิบัติงานที่มีรายละเอียดกิจกรรม ระยะเวลาและกลุ่มตัวอย่างที่ชัดเจนทั้ง ๕ ภูมิภาค และผ่านการ
พิจารณาของคณะกรรมการตรวจรับงานเรียบร้อยแล้ว โดยจัดทำเป็นเอกสาร จำนวน ๖ ชุด พร้อมไฟล์เอกสาร
(word)

งวดที่ ๒ ร้อยละ ๕๐ ของวงเงินค่าจ้างตามสัญญา เมื่อสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รับ (ร่าง)
รายงานฯ ที่ครอบคลุมประเด็นสำคัญด้านการศึกษาและสอดคล้องตามขอบเขตของงาน และผ่านการพิจารณา
ของคณะกรรมการตรวจรับงานเรียบร้อยแล้ว โดยจัดทำเป็นเอกสาร จำนวน ๖ ชุด พร้อมไฟล์เอกสาร (word)

งวดที่ ๓ ร้อยละ ๓๐ ของวงเงินค่าจ้างตามสัญญา เมื่อสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รับรายงาน
ฉบับสมบูรณ์ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาร่างรายงานฯ และที่ประชุมรับฟังความ
คิดเห็นฯ จำนวน ๖ ชุด พร้อมไฟล์เอกสาร (word) และบันทึกข้อมูลลงในแผ่นซีดี และผ่านการพิจารณาตรวจสอบ
ของคณะกรรมการตรวจรับงานเรียบร้อยแล้ว

- หมายเหตุ :
๑. ภาษีและอากรแสตมป์อันเนื่องมาจากการจ้าง เป็นภาระของผู้วิจัย
  ๒. ลิขสิทธิ์ของงานวิจัยเป็นของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
  ๓. ทักษะหรือข้อวิจารณ์ใดๆ ของผู้ดำเนินการวิจัยที่ปรากฏในรายงาน
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

คณะกรรมการ (ร่าง) ขอบเขตของงาน (TOR) ได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นว่า สอดคล้องกับโครงการ
ที่ได้รับการอนุมัติ สมควรดำเนินการจัดจ้างได้

๑) นางสาวทิพวรรณ พงศ์ภานุมาศไพศาล	ประธานกรรมการ
๒) นางณิชกมล ดวงมาลัย	กรรมการ
๓) นางสาวรัตนวดี ภูพันธ์เจริญสุข	กรรมการ